

Kovalenko, L. O., and Remnyova, L. M. *Finansovyi menedzhment* [Financial Management]. Kyiv: Znannia, 2008.

Mysak, N. V. "Stratehichni aspekty dosiahnennia finansovoi stiikosti pidpriemstva" [Strategic aspects of achieving financial viability]. *Naukovyi visnyk*, no. 15 (2005): 168-171.

Nikolaichuk, M. V. "Optymizatsiia protsesu otsinky ryzykiv suchasnoho pidpriemstva" [Optimization of the risk of a modern enterprise]. *Finansy Ukrainy*, no. 3 (2007): 132-137.

Niekrasova, A. V. "Upravlinnia finansovymy ryzykamy v Ukraini v suchasnykh umovakh" [Risk Management in Ukraine in modern conditions]. *Finansy Ukrainy*, no. 7 (2006): 89-93.

Pryimak, I. M. "Upravlinnia ryzykom vtraty finansovoi stiikosti pidpriemstva v umovakh nevyznachenosti zovnishnyoho

seredovyshcha" [Managing risk losing financial viability under uncertainty environment]. *Formuvannia rynkovoi ekonomiky Ukrainy*, no. 19 (2009): 413-419.

Partyn, H. O. "Finansovi ryzyky pidpriemstva ta metody ikh neutralizatsii" [The financial risks of the enterprise and methods of neutralization]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, no. 20 (2010): 66-69.

Prut, M. O. "Osnovni metody otsinky rivnia finansovoho ryzyku" [Key measurement of financial risk]. *Rynok pratsi ta zainitativist naselennia*, no. 2 (2010): 202-206.

Pidlisna, O. A., and Tiuleneva, Yu. V. "Otsinka ryzykiv: problema vyboru metodyk" [Risk assessment: the problem of selection techniques]. *Ekonomika: problemy teorii ta praktyky*, vol. 4, no. 209 (2005): 967-974.

УДК 351

АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ УКРАЇНИ

© 2015 БУРАК О. М.

УДК 351

Бурак О. М. Аспекти державного стратегічного управління житлово-комунальним господарством України

У статті проаналізовано періодизацію утворення керуючого органа у сфері житлово-комунального господарства України. Поетапно вивчено основні завдання і структуру управління для виявлення стратегічного аспекту діяльності. З'ясовано, що впродовж всього терміну існування профільного міністерства сфери житлово-комунального господарства перед ним не ставилися завдання стратегічного управління галузю, а основним завданням визначено здійснення державної політики у певних сферах. Складові стратегічного планування зазначені лише в загальнодержавній програмі реформування ЖКГ. Запропоновано усунути дані недоліки шляхом розробки і впровадження Закону України «Про державне стратегічне управління», де були б закріплені поняття «стратегія», «стратегічний розвиток», «стратегічне управління». Результати дослідження дозволяють усвідомити завдання міністерства регіонального розвитку, будівництва і житлово-комунального господарства з погляду на забезпечення сталого розвитку територій, яке може бути досягнуто через реалізацію стратегічного управління вказаною галузю.

Ключові слова: стратегічне управління, сфера житлово-комунального господарства, міністерство регіонального розвитку, будівництва і житлово-комунального господарства.

Бібл.: 17.

Бурак Олена Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент, кафедра економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку, Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова (вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002, Україна)

E-mail: ledanext@mail.ru

УДК 351

Бурак Е. Н. Аспекты государственного стратегического управления жилищно-коммунальным хозяйством Украины

В статье проведен анализ периодизации создания управляющего органа в сфере жилищно-коммунального хозяйства Украины. Поэтапно изучены основные задания и структура управления для выявления стратегического аспекта деятельности. Выявлено, что в течение всего срока существования профильного министерства сферы жилищно-коммунального хозяйства перед ним не ставились задачи стратегического управления отрасли, а основным заданием определено осуществление государственной политики в определенных сферах. В работе предложено устранить данные недостатки путем разработки и внедрения Закона Украины «О государственном стратегическом управлении», где закрепить понятия «стратегия», «стратегическое развитие», «стратегическое управление». Результаты исследования позволяют осознать задачи министерства регионального развития, строительства и жилищно-коммунального хозяйства со стороны обеспечения устойчивого развития территорий, которое можно достичь через реализацию стратегического управления указанной отраслью.

Ключевые слова: стратегическое управление, сфера жилищно-коммунального хозяйства, министерство регионального развития, строительства и жилищно-коммунального хозяйства.

Библ.: 17.

Бурак Елена Николаевна – кандидат экономических наук, доцент, кафедра экономики предприятий, бизнес-администрирования и регионального развития, Харьковский национальный университет городского хозяйства им. А. Н. Бекетова (ул. Маршала Бажанова, 17, Харьков, 61002, Украина)

E-mail: ledanext@mail.ru

UDC 351

Burak O. M. Aspects of the State Strategic Management of the Housing and Communal Facilities of Ukraine

This article analyzes periodization of establishing the management body in the sphere of housing and communal services of Ukraine. The basic tasks and management structure have been stage-wise explored to identify the strategic aspect of the activity. It has been detected that for all the existence time of the subject ministry of housing and communal services, no tasks of strategic management of the industry were set for it, and its main task was defined as implementation of State policy in the specified areas. In the article is proposed to rectify the deficiencies through the development and implementation of the law of Ukraine «On public strategic management», with formalizing the notions of «strategy», «strategic development», and «strategic management». Results of the study will help to realize the tasks of the Ministry of regional development, construction, housing and communal services on the part of sustainable development of the territories, which can be achieved through implementation of the strategic management of the indicated industry.

Key words: strategic management, sphere of housing and communal services, Ministry of regional development, construction, housing and communal services.

Bibl.: 17.

Burak Olena M. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of Business Economy, Business Administration and Regional Development, Kharkiv National University of Urban Economy named after O. M. Beketov (vul. Marshala Bazhanova, 17, Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: ledanext@mail.ru

Здійснення державної політики у сфері житлово-комунального господарства (далі – ЖКГ) має носити комплексний характер і відрізнятися стратегічним аспектом рішень, які приймаються, забезпечуючи при цьому сталий розвиток територій. Але в переліку завдань Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України не застосовуються терміни «стратегія» і «стратегічне управління», що пов'язане з майже повною відсутністю законодавчого закріплення даних понять і їх правового застосування.

Основні наукові підходи до стратегічного управління розроблені І. Ансоффом [1], стратегічний аспект в управлінні ЖКГ розглянуто в роботах В. М. Гейця [17], Т. М. Качали [2] та О. В. Димченко [3].

У роботі буде проаналізований історичний зріз наявності стратегічного аспекту в завданнях профільного міністерства і сучасний стан законодавчого забезпечення стратегічного управління ЖКГ.

Становлення стратегічного менеджменту в Сполучених Штатах Америки як самостійної сфери дослідження й управлінської практики розпочалося у 1960 – 1970-х рр. ХХ ст. і пройшло чотири етапи: бюджетування і контроль; довгострокове планування; стратегічне планування; стратегічний менеджмент [1, с. 6 – 8].

На думку більшості вчених-економістів, практичні та теоретичні складові стратегічного управління в Україні почали формуватися на початку 90-х років ХХ ст.

Дослідимо історію формування державних органів управління сферою ЖКГ и виявимо, чи були присутні підходи стратегічного управління у формуванні державної політики в даній сфері.

В Україні створення структур управління ЖКГ розпочалося з Постанови Ради Народних Комісарів від 12.07.1922 р., де було затверджено «Положення про управління комунальним господарством».

При Народному комітеті внутрішніх справ було створено Головне управління комунального господарства УРСР, на яке покладалося загальне керівництво, організація і підтримка комунального господарства на території УРСР і нагляд за діяльністю місцевих органів.

Становлення органу управління ЖКГ в Україні можна представити таким чином:

1 етап – 1917 – 1970 рр.

Управління у сфері ЖКГ було директивне і не враховувало механізмів регуляції ринку, більшість підгалузей ЖКГ були монополізовані. У цей період слід говорити про перспективне управління на основі екстраполяційного прогнозування.

2 етап – 1970 – 1991 рр.

Управління здійснювалося на основі таких правових актів: Постанови Ради Міністрів УРСР від 14.03.1970 р. № 148 «Про затвердження Положення про Міністерство комунального господарства Української РСР» [14] і Постанови Міністрів УРСР від 30.07.1976 р. № 367 «Про схему управління житлово-комунальним господарством УРСР» [13], яка затверджувала перехід на управління житлово-комунальним господарством по таких системах:

- ★ *по триланковій системі*: Міністерство житлово-комунального господарства УРСР – республіканське об'єднання, республіканський трест – виробниче об'єднання, підприємство, організація; Міністерство житлово-комунального господарства УРСР – управління комунального господарства виконкому обласної Ради депутатів працівників – виробниче об'єднання, підприємство. У необхідних випадках за рішенням Міністерства житлово-комунального господарства УРСР, погодженим з Держпланом УРСР і Міністерством фінансів УРСР, виробничому об'єднанню можуть бути підпорядковані окремі самостійні підприємства;
- ★ *по чотириланковій системі*: Міністерство житлово-комунального господарства УРСР – управління житлового господарства виконкому обласної Ради депутатів працівників – управління житлового господарства виконкому міської Ради депутатів працівників – житлово-експлуатаційне об'єднання, організація.

Характеристиками даного етапу можна назвати: підвищення рівня концентрації виробництва, укрупнення підприємств; створення в системі Міністерства житлово-комунального господарства УРСР, на базі головних підприємств, виробничих (водопровідно-каналізаційного господарства, спецавтотранспорту, зеленого будівництва, шляхових робіт, міського електротранспорту, технічної інвентаризації, готельного господарства, житлового і теплового господарства) та міських і районних багатогалузевих об'єднань; централізацію виконання у виробничих об'єднаннях планових, фінансових та інших господарських функцій, а також спеціалізацію виробничих одиниць, що входять до складу об'єднань.

3 етап – 1991 – 1992 рр.

Постановою Кабінету Міністрів України від 14.09.1991 р. № 209 «Положення про Державний комітет України по житлово-комунальному господарству» [11] встановлено, що Державний комітет України по житлово-комунальному господарству (Держжитлокомунгосп України) є центральним органом державного управління, підвідомчим Кабінету Міністрів України.

Комітет проводив державну політику в галузі комплексного розвитку житлово-комунального господарства (вода -, тепло -, газопостачання, водовідведення, міського електротранспорту, житлового та шляхового господарства, благоустрою, інших послуг і робіт для населення та промислових споживачів) незалежно від форм власності й відомчої належності.

Довгострокова діяльність спрямовувалась на прогнозування та розробку перспектив і пріоритетних напрямків розвитку галузі; узагальнення практики застосування законодавства з питань житлово-комунального господарства і розробка пропозицій щодо його вдосконалення.

Крім того, Постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.1991 р. № 311 «Про розмежування державного майна України між загальнодержавною (респуб-

ліканською) власністю і власністю адміністративно-територіальних одиниць (комунальною) власністю» [10] і Законом УРСР «Про власність» [5], що введений в дію 15 квітня 1991 р., передбачено передачу державного майна, яке перебуває у віданні міністерств і відомств України, інших органів, уповноважених управляти державним майном, до складу комунальної власності, а також від однієї адміністративно-територіальної одиниці до іншої здійснюється безоплатно стосовно порядку, передбаченого Постановою Ради Міністрів УРСР від 28 квітня 1980 р. № 285 «Про порядок передачі підприємств, об'єднань, організацій, установ, будинків і споруд» [15].

4 етап – 1992 – 1997 рр.

Постановою Кабінету Міністрів України від 25.05.1992 р. № 266 «Положення про Державний комітет України по житлово-комунальному господарству» [12] встановлено, що до сфери функціонального управління Держжитлокомунгоспу України належать науково-дослідні, проектні, будівельні, ремонтно-будівельні, промислові, інші підприємства та організації, що здійснюють реалізацію державної політики комплексного розвитку житлово-комунального господарства.

Держжитлокомунгосп України розробляє й реалізовує державну стратегію розвитку житлово-комунального господарства, формує та здійснює єдину технічну та економічну політику в галузі. І це вперше, коли було зафіксовано термін «стратегія».

На даному етапі ведеться підготовка пропозицій щодо поглиблення економічної реформи в галузі, переходу житлово-комунального господарства на ринкові відносини, оренди, роздержавлення і приватизації власності, проводиться сприяння створенню системи заходів щодо забезпечення сталої роботи житлово-комунального господарства.

5 етап – 1997 – 2002 рр.

Наказом Президента України від 9.12.1997 р. № 1342/97 «Про Положення про Державний комітет будівництва, архітектури та житлової політики України» [9] затверджується, що Державний комітет будівництва, архітектури та житлової політики України (Держбуд України) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра економіки України.

Держбуд України в установленому порядку вносить пропозиції щодо формування державної житлової політики, державної науково-технічної і економічної політики у сфері містобудування та архітектури, будівництва, промисловості будівельних матеріалів, житлово-комунального господарства, міського електротранспорту та забезпечує їх реалізацію, здійснює управління цих сферах, а також міжгалузеву координацію та функціональне регулювання з питань, віднесених до його відання.

Держбуд України здійснює свої повноваження безпосередньо та через підзвітні і підконтрольні йому структурні підрозділи з питань містобудування та архітектури, капітального будівництва та житлово-комунального господарства місцевих державних адміністрацій, а також установи та організації, що належать до сфери його управління.

6 етап – 2002 – 2005 рр.

Наказом Президента України від 19.08.2002 р. № 723/2002 «Про Положення про Державний комітет України з питань житлово-комунального господарства» [6] організовано Державний комітет України з питань житлово-комунального господарства (Держжитлокомунгосп України), який є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

Напрямками діяльності Держжитлокомунгоспу є: участь у формуванні та забезпеченні реалізації державної житлової політики, державної науково-технічної та економічної політики у сфері житлово-комунального господарства та міського електротранспорту; регулювання діяльності у сфері централізованого водовідведення та водо-, тепlopостачання; здійснення управління у сфері житлово-комунального господарства, питної води та питного водопостачання, а також міжгалузевої координації та функціонального регулювання з питань житлово-комунального господарства.

7 етап – 2005 – 2011 рр.

Наказом Президента України № 1801/ 2005 від 19.12.2005 р. «Про Положення про Міністерство будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України» [7] затверджується, що Міністерство будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України (Мінбуд України) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

8 етап – 2011 – 2015 рр.

Наказом Президента України № 633/ 2011 від 31.05.2011 р. «Про Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України» [8] затверджується, що Міністерство будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України (Мінрегіонбуд України) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

Завданнями Мінрегіонбуду є формування та забезпечення державної політики у сфері житлово-комунального господарства, житлової політики, благоустрою населених пунктів, квітково-декоративного насадництва та розсадництва, поводження з побутовими відходами, поховання.

Останні зміни щодо керуючого органу у сфері ЖКГ відбулися 26.11.2014 р., і вони не стосувалися питань його стратегічних завдань функціонування.

Тепер звернемося до основного документа розвитку ЖКГ – «Загальнодержавної програми реформування житлово-комунального господарства на 2009 – 2014 роки» [4].

Даний документ містить два основні положення:

- ✦ необхідне розмежування функцій управління та державного регулювання у житлово-комунальній сфері, підвищення ролі центрального органу виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства щодо здійснення стратегічного управління галуззю;

- ✦ необхідне створення нормативно-правової бази, для впровадження нового ефективного механізму фінансування розвитку галузі та визначення стратегічно важливих напрямів співпраці з міжнародними фінансовими інституціями та донорськими організаціями.

Вирішення даних питань не відбувається, як і залишається недопрацьованим Проект Закону України «Про державне стратегічне планування» [16], що визначає такі терміни:

- ✦ *державне стратегічне планування* – функція державного управління з обрання пріоритетів, визначення з урахуванням наявних ресурсів цілей та напрямів розвитку, розроблення та виконання взаємозв'язаних завдань і заходів соціально-економічного розвитку;
- ✦ *розроблення документів державного стратегічного планування* – процес аналізу, моделювання, формування бачення та визначення пріоритетів, цільових індикаторів, стратегічних цілей, завдань, шляхів їх досягнення та ресурсного забезпечення;
- ✦ *стратегія* – документ, в якому визначаються пріоритети, стратегічні цілі та напрями розвитку держави, окремих сфер, видів економічної діяльності та окремих адміністративно-територіальних одиниць.

ВИСНОВКИ

Таким чином, необхідно сказати, що застосування в офіційній документації всіх понять, що пов'язані зі стратегічним управлінням у сфері ЖКГ, потребує детальної розробки. Як зазначено у Програмі реформування ЖКГ, є потреба у вдосконаленні інституціонального забезпечення виконання завдань даної галузі.

Крім того, не слід підміняти поняття «стратегічне управління» поняттям «перспективне (довгострокове) управління або планування». Якщо в Україні немає реальних передумов для створення стратегічного управління в ЖКГ, законодавчі органи мають обґрунтувати дану ситуацію. Історично стратегічне управління в провідних країнах також було лише «довгостроковим плануванням і бюджетуванням», а на сьогодні вже настала фаза стратегічного управління змінами.

Також не слід ототожнювати поняття «стратегічне управління» і «стратегічний розвиток» галузі ЖКГ, бо при наявності стратегічного управління створюються передумови для цілеспрямованого стратегічного розвитку.

Отже, підсумовуючи вищесказане, підкреслимо основні дії, які необхідно здійснити найближчими роками:

- ✦ закріпити поняття «житлово-комунальне господарство» на законодавчому рівні;
- ✦ на державному рівні визначити концептуальний підхід до розуміння стратегічного управління в різних галузях народного господарства;
- ✦ розробити законодавчі та нормативні акти для перенесення понять стратегічного управління в правове поле;
- ✦ удосконалити механізми реалізації програм державного стратегічного управління. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Ансофф І.** Стратегический менеджмент. Классическое издание / И. Ансофф / Пер. с англ. под. ред. Петрова А. Н. – СПб. : Питер, 2011. – 344 с.
2. **Лега Ю. Г.** Вдосконалення управління житлово-комунальним комплексом України в сучасних умовах розвитку національної економіки : монографія / Ю. Г. Лега, Т. М. Качала, Н. Ф. Чететова. – Черкаси : ЧДТУ, 2003. – 219 с.
3. **Димченко О. В.** Житлово-комунальне господарство в реформаційному процесі: аналіз, проектування, управління : монографія / О. В. Димченко ; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2009. – 356 с.
4. Закон України «Про загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009 – 2014 роки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1869-15>
5. Закон Української РСР «Про власність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/697-12>
6. Наказ Президента України від 19.08.2002 р. № 723/2002 «Про Положення про Державний комітет України з питань житлово-комунального господарства» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/723/2002>
7. Наказ Президента України від 19.12.2005 р. № 1801/2005 «Про Положення про Міністерство будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1801/2005>
8. Наказ Президента України від 31.05.2011 р. № 633/2011 «Про Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/633/2011>
9. Наказ Президента України від 9.12.1997 р. № 1342/97 «Про Положення про Державний комітет будівництва, архітектури та житлової політики України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1342/97>
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.09.1991 р. № 311 «Про розмежування державного майна України між загальнодержавною (республіканською) власністю і власністю адміністративно-територіальних одиниць (комунальною) власністю» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/311-91>
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.09.1991 р. № 209 «Положення про Державний комітет України по житлово-комунальному господарству» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/209-91>
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.1992 р. № 266 «Положення про Державний комітет України по житлово-комунальному господарству» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/266-92>
13. Постанова Міністрів УРСР від 30.07.1976 р. № 367 «Про схему управління житлово-комунальним господарством УРСР» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazak.ua/l_doc2.nsf/link1/KP760367.html
14. Постанова Ради Міністрів УРСР від 14 березня 1970 р. № 148 «Про затвердження Положення про Міністерство комунального господарства Української РСР» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/209-91-%D0%BF>
15. Постанова Ради Міністрів УРСР від 28 квітня 1980 р. № 285 «Про порядок передачі підприємств, об'єднань, організацій, установ, будинків і споруд» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/285-80>
16. Проект Закону «Про державне стратегічне планування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=9407&skl=7
17. Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України. Том 3 / За ред. В. М. Гейця. – Київ : Фенікс, 2007. – 554 с.

REFERENCES

Ansoff, I. *Strategicheskiy menedzhment* [Strategic management]. St. Petersburg: Piter, 2011.

Dymchenko, O. V. *Zhytlovo-komunalne hospodarstvo v reformatsiinomu protsesi: analiz, proektuvannia, upravlinnia* [Housing and communal services in the reform process analysis, design, management]. Kharkiv: KhNAMH, 2009.

Leha, Yu. H., Kachala, T. M., and Chechetova, N. F. *Vdoskonalennia upravlinnia zhytlovo-komunalnym kompleksom Ukrainy v suchasnykh umovakh rozvytku natsionalnoi ekonomiky* [Improvement of housing and communal services of Ukraine in the current conditions of the national economy]. Cherkasy: ChDTU, 2003.

[Legal Act of Ukraine]. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1869-15>

[Legal Act of Ukraine]. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/697-12>

[Legal Act of Ukraine] (2002). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/723/2002>

[Legal Act of Ukraine] (2005). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1801/2005>

[Legal Act of Ukraine] (2011). <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/633/2011>

[Legal Act of Ukraine] (1997). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1342/97>

[Legal Act of Ukraine] (1991). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/311-91>

[Legal Act of Ukraine] (1991). <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/209-91>

[Legal Act of Ukraine] (1992). <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/266-92>

[Legal Act of Ukraine] (1976). http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP760367.html

[Legal Act of Ukraine] (1970). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/209-91-%D0%BF>

[Legal Act of Ukraine] (1980). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/285-80>

[Legal Act of Ukraine]. http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=9407&skl=7

Stratehichni vyklyky XXI stolittia suspilstvu ta ekonomitsi Ukrainy [Strategic challenges of the XXI century society and economy in Ukraine]. Kyiv: Feniks, 2007.

УДК 658.1

ФУНКЦІОНАЛЬНА СТРУКТУРА КОРПОРАТИВНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

© 2015 КІПЧАРСЬКА Я. М.

УДК 658.1

Кіпчарська Я. М. Функціональна структура корпоративної безпеки підприємства

Метою статті є визначення та обґрунтування суті функціональних складових корпоративної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності. У ході проведеного дослідження проаналізовано основні наукові підходи щодо визначення функціональних складових економічної безпеки на рівні підприємства, зокрема: ресурсний, системний та ресурсно-функціональний підходи, а також розглянуто переваги та недоліки кожного з них. У результаті досліджень, відштовхуючись від структуризації економічної безпеки представниками ресурсно-функціонального підходу та виходячи з позиції теорії систем, обґрунтовано доцільність виділення таких складових корпоративної безпеки підприємства: фінансово-економічну, організаційно-управлінську, техніко-технологічну, інтелектуально-кадрову, інформаційну та силову, які, у свою чергу, структуровано на підсистеми нижчих рівнів. Запропонована структуризація дає можливість комплексно підходити до вирішення проблеми забезпечення безпеки розвитку суб'єкта господарювання.

Ключові слова: корпоративна безпека підприємства, економічна безпека підприємства, підхід, складова, структура.

Рис.: 1. **Бібл.:** 12.

Кіпчарська Яна Миколаївна – аспірантка, Українська академія друкарства (вул. Підголосько, 19, Львів, 79020, Україна)

E-mail: yana_kipcharska@ukr.net

УДК 658.1

Кипчарская Я. Н. Функциональная структура корпоративной безопасности предприятия

Целью статьи является определение и обоснование сущности функциональных составляющих корпоративной безопасности субъектов предпринимательской деятельности. В ходе проведенного исследования проанализированы основные научные подходы к определению функциональных составляющих экономической безопасности на уровне предприятия, в частности: ресурсный, системный и ресурсно-функциональный подходы, а также рассмотрены преимущества и недостатки каждого из них. В результате исследований, отталкиваясь от структуризации экономической безопасности представителями ресурсно-функционального подхода и исходя из позиции теории систем, обоснована целесообразность выделения следующих составляющих корпоративной безопасности предприятия: финансово-экономическую, организационно-управленческую, технико-технологическую, интеллектуально-кадровую, информационную и силовую, которые, в свою очередь, структурированы на подсистемы низших уровней. Предложенная структуризация позволяет комплексно подходить к решению проблемы обеспечения безопасности развития предприятия.

Ключевые слова: корпоративная безопасность предприятия, экономическая безопасность предприятия, подход, составляющая, структура.

Рис.: 1. **Библ.:** 12.

Кипчарская Яна Николаевна – аспирантка, Украинская академия печати (ул. Подголосько, 19, Львов, 79020, Украина)

E-mail: yana_kipcharska@ukr.net

UDC 658.1

Kipcharska Ia. M. Functional Structure of the Enterprise's Corporate Security

The article is aimed at defining and substantiating the essence of the functional components of the corporate security of business entities. In the study, the main scientific approaches to the definition of functional components of economic security at the enterprise level have been analyzed, in particular: resource, system and resource-functional approaches; also the advantages and disadvantages of each have been discussed. As result of the carried out research, starting from structuring the economic security by representatives of the resource-functional approach and based on the position of systems theory, the relevance of allocating of the following components of the enterprise's corporate security has been substantiated: financial-economic, organizational-managerial, technical-technological, intellectual-human resourcing, informational and force component, which, in turn, are structured into the subsystems of the lower levels. The proposed structuring allows a comprehensive approach to address the concerns of securing the enterprise's development.

Key words: enterprise's corporate security, enterprise's economic security, approach, component, structure.

Pic.: 1. **Bibl.:** 12.

Kipcharska Iana M. – Postgraduate Student, Ukrainian Academy of Printing (vul. Pidgolosko, 19, Lviv, 79020, Ukraine)

E-mail: yana_kipcharska@ukr.net